

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego

DOLiZK-NRGW-5503.5.5/2023
Warszawa, 13 października 2023 r.
Egz. Nr

PROTOKÓŁ KONTROLI

Kontrola została przeprowadzona w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*¹, zgodnie z planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2023².

I. PODMIOT I OKRES OBJĘTY KONTROLĄ

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania przez podmiot **Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Rzeczypospolitej Polskiej³, ul. Mazowiecka 11/49, 00-052 Warszawa** zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w art. 13 i 14 ust. 1 ustawy *o bezpieczeństwie* z uwzględnieniem sił, środków i warunków niezbędnych do zapewnienia prawidłowego poziomu wykonywania ratownictwa wodnego.

Kontrolą został objęty okres od 1 lipca 2022 roku do 11 lipca 2023 roku.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez zespół kontrolerów w składzie:

- 1) Marcin Pańtak, naczelnik w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 1/DOLiZK/2023 z dnia 4 lipca 2023 roku;
- 2) Gabriela Andrzejewska, główny specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 2/DOLiZK/2023 z dnia 4 lipca 2023 roku;
- 3) Anna Lis, główny specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 3/DOLiZK/2023 z dnia z dnia 4 lipca 2023 roku,

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 714, z późn. zm.; zwana dalej: ustawą *o bezpieczeństwie....* .

² Plan kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2023, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 10 stycznia 2023 roku.

³ Zwane dalej: podmiotem kontrolowanym, WOPR RP lub stowarzyszeniem.

w dniach 11-13 lipca 2023 roku w siedzibie oraz bazach ratowniczych terenowych jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego - w Gdyni oraz Pucku z siedzibą w Helu oraz w dniach 15 lipca – 15 września 2023 roku w siedzibie podmiotu kontrolującego.

W czasie kontroli w siedzibie oraz w bazach ratowniczych w Gdyni i Helu, zespołowi kontrolnemu nie udostępniono żadnej dokumentacji związanej z wykonywaniem ratownictwa wodnego przez WOPR RP. W siedzibie w Warszawie podmiot kontrolowany nie przechowuje dokumentacji związanej z wykonywaniem ratownictwa wodnego. Dokumentacja taka nie znajduje się również w bazie ratowniczej - Centrum Powiadamiania i Koordynacji Ratownictwa Wodnego w Gdyni przy ul. Jana Pawła II 9⁴, ani też w terenowej jednostce organizacyjnej w Pucku z siedzibą w Helu (osoba przyjmująca zespół kontrolny w Helu wyjaśniła, że pod adresem ujawnionym w Krajowym Rejestrze Sądowym⁵ jako adres siedziby ww. jednostki, tj. ul. Wiejska 58 już nie mieści się siedziba tej jednostki; jednocześnie nowego adresu siedziby nie potrafiła wskazać. Dopiero w piśmie z dnia 1 września 2023 r. Prezes WOPR PR wskazał, że od dnia 10 lipca 2023 r. siedziba ww. jednostki znajduje się na ul. Kuracyjnej 1 w Helu).

Wyjaśnienia i dokumenty dotyczące realizacji w okresie podlegającym kontroli zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w art. 13 i 14 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie, WOPR RP zespołowi kontrolnemu zaczęło przedkładać - w korespondencji nadawanej - za pośrednictwem platformy ePUAP - od 3 września 2023 roku, tj. po 55 dniach od upływu terminu do udzielenia wyjaśnień wskazanego przez zespół kontrolny, do 25 września 2023 roku. Takie działanie stanowi naruszenie obowiązku wynikającego z art. 25 ust. 4 pkt 3 ustawy o bezpieczeństwie, zgodnie z którym podmiot kontrolowany zapewnia kontrolującemu uzyskiwanie ustnych i pisemnych informacji i wyjaśnień oraz danych dotyczących spraw objętych kontrolą, w terminie wskazanym przez kontrolującego.

Ponadto, ani Prezes WOPR RP, ani pozostali członkowie Zarządu - organy uprawnione do reprezentacji podmiotu kontrolowanego, nie byli w stanie wziąć udziału w czynnościach kontrolnych w dniach przeprowadzania kontroli w siedzibie i w bazach ratowniczych w Gdyni i w Helu (podmiot kontrolowany w zawiadomieniu o kontroli pouczone został o treści art. 23 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie ...). Prezes WOPR RP do przyjęcia zespołu kontrolnego wyznaczył: Joannę Szulc-Wrzos (z terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Gdańsku), Sebastiana Majewskiego (z terenowej jednostki organizacyjnej

⁴ Protokół z przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 lipca 2023 r. – w aktach kontroli.

⁵ Dalej jako: KRS. Wypis z Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000109986, wydruk z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, stan na dzień 10 lipca 2023 r.

WOPR RP w Malborku), Kamila Stankiewicza (z terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Pucku z siedzibą w Helu) oraz Adriana Wiklandta (z terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Sztumie).

Powyższe działania podmiotu kontrolowanego, w szczególności brak udostępnienia dokumentacji związanej z wykonywaniem ratownictwa wodnego w czasie prowadzenia kontroli w jego siedzibie i wybranych terenowych jednostkach organizacyjnych znacząco utrudniały przeprowadzenie przedmiotowej kontroli i ustalenie stanu faktycznego, a także nosiły znamiona utrudniania jej przeprowadzenia.

II. WPROWADZENIE

Na podstawie decyzji Nr 42/2014 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 2014 roku, znak: DRiOL-NRGW-0272-72/2013 i DRiOL-NRGW-0272-16/2014 oraz wpisów⁶ do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne WOPR RP jest podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego i jako podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego zobowiązany jest do podejmowania działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie... i do realizacji zadań określonych w art. 14 ust. 1 ww. ustawy.

Siedziba WOPR RP znajduje się w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej 11/49. Przy drzwiach wejściowych do ww. lokalu znajdowała się informacja o tym, że podmiot kontrolowany posiada w tym miejscu siedzibę.

Pod adresem, pod którym zarejestrowana jest siedziba WOPR RP znajduje się również siedziba firmy VSL – System Sp. z o.o. (KRS nr 0000764453), która świadczy usługę tzw. wirtualnych biur, tj. udostępnia adresy, które można wpisać do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako siedzibę swojej organizacji.

W ramach wirtualnego biura Spółka VSL –System oferuje również świadczenie usługi wirtualnego sekretariatu, który zajmuje się obsługą listonosza Poczty Polskiej, InPostu, urzędników roznoszących pisma i kurierów oraz wynajmuje sale do spotkań.⁷

⁶ Jak wynika z Rejestru Jednostek Współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne - <https://rjwprm.ezdrowie.gov.pl/?AspxAutoDetectCookieSupport=1> – dostępność na dzień 10 lipca 2023 roku - WOPR RP do ww. rejestru zostało wpisane przez wojewodę pomorskiego i przez wojewodę mazowieckiego - <https://rjwprm.ezdrowie.gov.pl/?SortBy=&SortDirection=Ascending&FilterApplied=True&Name=wodne+ochotnicze+pogotowie+ratunkowe+rzeczypospolitej+polskiej&Regon=&UnitKind=&SalvaGeServiceKind=&OperationAreaProvince=&AddressProvince=&ResidenceProvince=14&ResidenceDistrict=>

⁷ <https://www.biurowirtualnewarszawa.pl/> Według jedynie danych ujawnionych w CEIDG adres ul. Mazowiecka 11/49, Warszawa jako adres siedziby wskazało 161 podmiotów (dane na dzień 9 października 2023 r.).

Zespół kontrolny w miejscu wskazanym jako siedziba WOPR RP, zastał jedynie pracowników firmy VSL – System Sp. z o.o. Według ich wyjaśnień, w biurze nie są przechowywane żadne dokumenty związane z działalnością WOPR RP oraz, że w okresie od kiedy spółka świadczy usługi wirtualnego biura na rzecz WOPR RP stowarzyszenie to nie korzystało z udostępnianych przez nią sal konferencyjnych.

W świetle powyższego należy uznać, że podmiot kontrolowany nie posiada siedziby w rozumieniu art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o *bezpieczeństwie*, ponieważ w miejscu wskazanym jako siedziba nie prowadzi on w rzeczywistości swojej działalności, nie zarządza z tego miejsca sprawami stowarzyszenia, nie przechowuje w tym miejscu żadnej dokumentacji związanej z wykonywaną działalnością. Wskazany adres jest w istocie jedynie adresem rejestracyjnym, korespondencyjnym.

Pojęcie „siedziby” użyte w art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o *bezpieczeństwie*, nie oznacza siedziby w znaczeniu cywilistycznym jako miejscowości, lecz potocznie, jako budynku czy lokalu, znajdującego się pod konkretnym adresem w danej miejscowości, gdzie siedzibę ma organ zarządzający danego podmiotu. Wobec powyższego podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego musi dysponować siedzibą w postaci budynku bądź lokalu, gdzie dochodzi do zarządzania sprawami podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego w zakresie ratownictwa wodnego, gdzie koncentrują się czynności organu zarządzającego, odbywają się jego posiedzenia, przechowywana jest dokumentacja związana z wykonywaną działalnością.

Brak siedziby w postaci budynku lub lokalu (należącego do podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego lub lokalu wynajętego od innej osoby), gdzie dokonywane są czynności prowadzenia spraw (zarządzania) w zakresie ratownictwa wodnego, gdzie koncentrują się czynności organu zarządzającego, odbywają się jego posiedzenia, przechowywana jest dokumentacja związana z wykonywaną działalnością stanowi **nieprawidłowość** w działalności podmiotu kontrolowanego, za którą ponosi odpowiedzialność kierownictwo podmiotu kontrolowanego.

Zgodnie z KRS organem uprawnionym do reprezentacji WOPR RP jest Zarząd. Dla ważności oświadczeń woli, pism i dokumentów w przedmiocie praw i obowiązków majątkowych oraz innych pism i dokumentów WOPR RP wymagany jest podpis Prezesa WOPR RP, który upoważniony jest do jednoosobowego reprezentowania WOPR RP na zewnątrz. Prezes WOPR RP może pisemnie upoważnić członka zarządu WOPR RP do wykonania w jego imieniu określonej czynności finansowej lub innej.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie w skład Zarządu wchodziło 6 osób: funkcję Prezesa Zarządu pełnił P. Andrzej Jan Beżyński, a funkcję Wiceprezesa -

P. Adam Cisko. Ponadto w skład Zarządu wchodził również: Jarosław Krzemiński, Agnieszka Rutkowska, Marek Pawliński, Paweł Golik.⁸

Zgodnie z danymi ujawnionymi w KRS, w okresie podlegającym kontroli WOPR RP posiadało 4 terenowe jednostki organizacyjne:⁹

- 1) w Gdyni z siedzibą w Gdyni przy Al. Jana Pawła II 9;
- 2) w Malborku z siedzibą w Malborku przy ul. Dalekiej 103;
- 3) w Pucku z siedzibą w Helu przy ul. Wiejskiej 58;
- 4) w Sztumie z siedzibą w Sztumie przy ul. Wojciechowskiego 54.

III. USTALENIA KONTROLI

1. Organizowanie, kierowanie, koordynowanie i prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń **negatywnie** należy ocenić działalność podmiotu kontrolowanego w zakresie organizowania, kierowania, koordynowania i prowadzenia bezpośrednich działań ratowniczych. Powyższa ocena wynika z dokonanych oględzin oraz złożonych wyjaśnień w tym zakresie.

1.1. **Obszar wykonywania ratownictwa wodnego.**

W kontrolowanym okresie WOPR RP ratownictwo wodne wykonywało na wodach Zatoki Gdańskiej. W tym czasie stowarzyszenie nie miało zawartych w trybie art. 21 ust. 3 ustawy *o bezpieczeństwie ... umów* na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na wyznaczonych obszarach wodnych.

1.2. **Zapewnienie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych.**

W piśmie z 1 września 2023 roku, WOPR RP wyjaśniło, że w okresie podlegającym sprawdzeniu:

- zapewniało stan gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez stałe dyżury ratowników wodnych;
- sposób organizacji stałych dyżurów regulowany był zarządzeniem Prezesa Pomorskiego WOPR Nr 1/03/2022 z dnia 12 marca 2022 roku;
- stałe dyżury pełnione były w Centrum Powiadomienia i Koordynacji Ratownictwa Wodnego w Gdyni, w którym znajduje się centrala numerów alarmowych 984 i 985, i które w razie konieczności, celem zapewnienia ciągłości dyżurów przekierowywane były na dedykowane do

⁸ Wypis z Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000109986, wydruk z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, stan na dzień 10 lipca 2023 r.

⁹Tamże.

- przyjmowania zgłoszeń numery telefonów komórkowych, będących na wyposażeniu ratowników dyżurnych;
- numery alarmowe – 984 i 985 zamieszczono na stronie internetowej stowarzyszenia oraz w Rejestrze Jednostek Współpracujących z Systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, oraz że przekazano je drogą elektroniczną do Centrum Powiadamiania Ratunkowego w województwie pomorskim i w województwach ościennych (warmińsko - mazurskim, kujawsko - pomorskim i zachodniopomorskim), do Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, do Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku i Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, do wszystkich urzędów miast i gmin województwa pomorskiego, do Urzędu Morskiego i kapitanatów oraz bosmanatów portów (m. in. w Krynicy Morskiej, Górkach Zachodnich, Gdańsku, Sopocie, Gdyni, Pucku, Władysławowie, Jastarni, Helu);
 - do pełnienia stałych dyżurów w ramach zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego dedykowano 15 ratowników wodnych: 4 – działających w ramach terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Gdyni, 3 – działających w ramach terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Malborku, 3 - działających w ramach terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Pucku z siedzibą w Helu i 5 - działających w ramach terenowej jednostki organizacyjnej WOPR RP w Sztumie.

Faktu pełnienia stałych dyżurów w ramach zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w okresie podlegającym kontroli stowarzyszenie w żaden sposób nie udokumentowało. W trakcie czynności kontrolnych na miejscu nie przedłożyło jakiejkolwiek dokumentacji na potwierdzenie realizacji obowiązku zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez stałe dyżury ratowników wodnych. Taka dokumentacja nie została również dołączona do pisma z 1 września 2023 roku (zespół kontrolny w piśmie z dnia 10 lipca 2023 roku prosząc o przedłożenie dokumentów potwierdzających zapewnianie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego wskazał o jakie dokumenty chodzi i z jakiego okresu).

Z ustaleń kontroli wynika, że podmiot kontrolowany na swojej stronie internetowej www.woprpp.org rzeczywiście upublicznił ww. numery alarmowe. Natomiast w Rejestrze Jednostek Współpracujących z Systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne jako numery alarmowe podmiot kontrolowany podał nr 984 i nr 22 1120224¹⁰. Faktu nawiązania współpracy w zakresie

¹⁰<https://rjwprm.ezdrowie.gov.pl/?SortBy=&SortDirection=Ascending&FilterApplied=True&Name=wodne+ochotnicze+pogotowie+ratunkowe+rzeczypospolitej+polskiej&Regon=&UnitKind=&SalvageServiceKind=&OperationAreaProvince=&AddressProvince=22&AddressDistrict=&ResidenceProvince=>

powiadamy o wypadkach na obszarach wodnych pozostałych wymienionych w ww. piśmie WOPR RP służb, organów i instytucji WOPR RP nie udokumentowało.

W dniu 11 lipca, kiedy prowadzono czynności kontrolne w Centrum Powiadamy i Koordynacji Ratownictwa Wodnego w Gdyni nie stwierdzono w tym miejscu obecności ratownika wodnego, który pełniłby dyżur w ramach zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego. W Centrum zespół kontrolny został przyjęty przez P. Joannę Szulc - Wrzos, która nie jest ratownikiem wodnym i która do protokołu (który podpisała, a przed podpisaniem odczytała i zachowała dla siebie kopię w postaci zdjęcia) oświadczyła, że w WOPR RP „na chwilę obecną nie ma stałych dyżurów”. Następnie, w przesłanej - po zakończeniu czynności kontrolnych w Centrum - drogą elektroniczną wiadomości na skrzynkę e-mail jednego z kontrolerów, sprostowała swoje wyjaśnienia w zakresie stałych dyżurów podając, że cyt. „Otóż stałe dyżury są pełnione w wersji niestacjonarnej czyli pod dyżurnym telefonem (...). Natomiast na dzień dzisiejszy faktycznie brak jest dyżurów stacjonarnych, pełnionych przez ratowników w biurze lub w centrum.”

Dodatkowo w dniu 13 lipca 2023 roku przeprowadzono eksperyment mający na celu sprawdzenie gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego przez WOPR RP. Podmiot kontrolowany odebrał zgłoszenie o wypadku, lecz działań ratowniczych nie podjął z powodu - jak podał dyspozytorowi - awarii łodzi motorowej.

W świetle powyższego przyjęty przez WOPR RP sposób organizacji stałych dyżurów uznać należy za nieprawidłowy, bowiem nie gwarantował niezwłocznego i skutecznego podjęcia działań ratowniczych wobec osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Podmiot kontrolowany, kierując na dyżur tylko jednego ratownika wodnego *de facto* zapewniał jedynie odbiór zgłoszeń alarmowych; nie zapewniał natomiast podjęcia pozostałych działań ratowniczych określonych w art. 13 ustawy *o bezpieczeństwie ...*, jeden ratownik wodny nie jest bowiem w stanie skutecznie - w pojedynkę zrealizować tych zadań i skutecznie udzielić pomocy. Poza tym, podmiot kontrolowany kierując tylko jedną osobę na dyżur nie gwarantował udzielania pomocy w przypadku otrzymania w tym samym czasie większej liczby wezwań do udzielenia pomocy. Ponadto brak pełnienia dyżuru w bazie ratowniczej, gdzie zgromadzony był sprzęt ratowniczy znacząco wydłużał

<https://rjwprm.ezdrowie.gov.pl/?SortBy=&SortDirection=Ascending&FilterApplied=True&Name=wodne+ochotnicze+pogotowie+ratunkowe+rzeczypospolitej+polskiej&Regon=&UnitKind=&SalvageServiceKind=&OperationAreaProvince=&AddressProvince=14&AddressDistrict=65&AddressCommunity=108&AddressLocality=0919810&ResidenceProvince=>

czas udzielenia pomocy i skutkowało tym, że podmiot kontrolowany nie był w stanie niezwłocznie przystąpić do działań ratowniczych.

Brak zapewnienia niezwłocznego i skutecznego udzielenia pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym stanowi **nieprawidłowość** w działalności podmiotu kontrolowanego, za powstanie której odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego.

Brak dokumentacji potwierdzającej pełnienie stałych dyżurów przez ratowników wodnych uniemożliwia z kolei stwierdzenie, który z ratowników wodnych dyżurował w konkretnych dniach i godzinach w okresie objętym kontrolą, nie wskazano także gdzie przebywali dyżurujący ratownicy wodni przez cały czas pełnienia dyżuru, tj. czy dyżur pełniony był nieprzerwanie i czy osoby go pełniące nie wykonywały go przy okazji wypełniania innych obowiązków, np. zawodowych.

W związku z powyższym podmiot kontrolowany nie udowodnił, że stały dyżur faktycznie był prowadzony bez przerwy, zgodnie z warunkiem określonym w art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o *bezpieczeństwie...*, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego.

1.3. Stała kontrola wyznaczonych obszarów wodnych.

W kontrolowanym okresie WOPR RP nie realizowało umów na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na wyznaczonych obszarach wodnych, zawartych w trybie art. 21 ust. 3 ustawy o *bezpieczeństwie ...*.¹¹

1.4. Kadra ratowników wodnych podmiotu kontrolowanego.

Podmiot kontrolowany w trakcie czynności kontrolnych w siedzibie i terenowych jednostkach organizacyjnych w Gdańsku i Pucku z siedzibą w Helu nie przedstawił zespołowi kontrolnemu żadnej dokumentacji związanej z dysponowaniem kadrą ratowników wodnych.

Wykaz ratowników wodnych, zawierający nazwiska 15 osób wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez te osoby warunków, o których mowa w art. 15a ustawy o *bezpieczeństwie* podmiot kontrolowany przesłał w dniu 6 września 2023 roku.

W odniesieniu do dwóch osób nie udokumentowano spełniania warunku określonego w art. 15a ust. 1 pkt 1 ustawy o *bezpieczeństwie*, w postaci posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich (z przedstawionych dla tych osób dokumentów nie wynika, by uzyskały one uprawnienia z zakresu ratownictwa wodnego przed dniem wejścia w życie ustawy

¹¹ Pismo z dnia 1 września 2023 r.

o bezpieczeństwie i, by w związku z tym na podstawie art. 41 tej ustawy można było uznać, że spełniają warunek określony w art. 15a ust. 1 pkt 1).

W świetle powyższego należy uznać, że podmiot kontrolowany nie prowadził rzetelnie dokumentacji związanej z potwierdzaniem posiadania kwalifikacji w zakresie ratownictwa wodnego i nie sprawował nadzoru nad zapewnieniem kadry ratowników wodnych o odpowiednich wymaganiach, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiada kierownictwo podmiotu kontrolowanego. Powyższe zaniedbanie wpływa na obniżenie poziomu bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, gdyż może skutkować wyznaczeniem do działań ratowniczych osoby nieposiadającej uprawnień ratownika wodnego.

Ratownicy wodni, wskazani jako kadra ratownicza WOPR RP byli członkami tego stowarzyszenia. Niemniej jednak z uwagi na brak dokumentacji potwierdzającej zapewnianie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego i pełnienia stałych dyżurów nie można stwierdzić, że osoby wskazane jako kadra ratownicza faktycznie i czynnie działały na rzecz kontrolowanego podmiotu, i że przy ich pomocy podmiot ten realizował zadania związane z wykonywaniem ratownictwa wodnego, m.in. zapewniał stan gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że stowarzyszenie nie udowodniło, że w kontrolowanym okresie wypełniało warunek określony w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie, tj. że faktycznie dysponowało ratownikami wodnymi, wskazanymi jako kadra ratownicza, i że liczba tych ratowników była wystarczająca do zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego. Powyższe należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego.

1.5. Specjalistyczny sprzęt wykorzystywany do zadań z zakresu ratownictwa.

Podmiot kontrolowany w trakcie czynności kontrolnych w siedzibie oraz w bazach ratowniczych terenowych jednostek organizacyjnych WOPR RP w Gdyni i w Pucku z siedzibą w Helu nie przedstawił wykazu specjalistycznego sprzętu oraz środków transportu i łączności niezbędnego do wykonywania ratownictwa wodnego.

Osoba przyjmująca zespół kontrolny w Centrum Powiadamiania i Koordynacji Ratownictwa Wodnego w Gdyni odnośnie sprzętu będącego w posiadaniu WOPR RP wskazała, że w Gdyni stacjonuje łódź motorowa, która obecnie znajduje się w serwisie, statek RIB „Bumer” i w Tczewie – skuter wodny, oraz że każdy z ratowników wodnych wyposażony jest w sprzęt typu latarka, suchy skafander, kask.

Z kolei osoba przyjmująca zespół kontrolny w bazie ratowniczej terenowej jednostki organizacyjnej w Pucku z siedzibą w Helu umożliwiła kontrolerom

dokonanie oględzin sprzętu znajdującego się w tym miejscu¹². W trakcie oględzin stwierdzono, że w porcie w Helu stacjonowała łódź motorowa „Bumer”, na której znajdował się podręczny sprzęt ratowniczy do ratownictwa wodnego oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy; natomiast w magazynie w porcie zgromadzono sprzęt ratowniczy w postaci: łodzi motorowej „Brig” na przyczepie podłodziowej, 2 przyczep podłodziowych, platformy do przewozu skutera wodnego, kajaka, 3 desek ratowniczych, noszy, szyn Kramera.

7 września 2023 roku WOPR RP przesłało zespołowi kontrolnemu wykaz sprzętu ratowniczego posiadanego przez stowarzyszenie, ze wskazaniem sprzętu będącego w dyspozycji ratowników wodnych pełniących stałe dyżury oraz w dyspozycji poszczególnych terenowych jednostek organizacyjnych.

Ze względu na brak przekazania ww. wykazu w dniach prowadzenia czynności kontrolnych na miejscu oraz ze względu na brak przekazania dokumentów potwierdzających stan posiadania (umów sprzedaży, rachunków, faktur, umów najmu, użyczenia, itp.) wymienionego w wykazie sprzętu ratowniczego, środków transportu i łączności zespół kontrolny nie był w stanie stwierdzić prawdziwości, danych zawartych w wykazie sprzętu przekazanego w dniu 7 września 2023 roku.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że Stowarzyszenie nie wykazało, że dysponowało każdym rodzajem sprzętu specjalistycznego niezbędnym do wykonywania ratownictwa wodnego oraz środkami transportu i łączności wymienionymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne, tym samym nie można uznać, że podmiot kontrolowany dysponował sprzętem specjalistycznym niezbędnym do wykonywania ratownictwa wodnego, środkami transportu i łączności stosownie do wymagań art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o *bezpieczeństwie*

Ponadto, jak wynika z ustaleń kontroli, sprzęt przeznaczony do ratownictwa wodnego będący w dyspozycji podmiotu kontrolowanego był niesprawny (co wykazał przeprowadzony w dniu 13 lipca 2023 roku eksperyment sprawdzenia gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego – brak sprawnej łodzi motorowej w tym dniu skutkowało tym, że podmiot kontrolowany nie podjął działań ratowniczych).

Powyższe należy uznać za **nieprawidłowość**, za powstanie której odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego. Podmiot kontrolowany nie posiadając odpowiedniego i sprawnego sprzętu nie był zdolny do skutecznego niesienia pomocy osobom jej potrzebującym. Ponadto brak sprzętu skutkowało tym, że podmiot kontrolowany nie był w stanie rzetelnie

¹² Protokół oględzin z dnia 12 lipca 2023 roku.

zapewniać stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego i faktycznie wykonywać ratownictwo wodne.

1.6. Podejmowanie działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

Na okoliczność podejmowania w kontrolowanym okresie działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o *bezpieczeństwie ...* WOPR RP nie przedłożyło żadnych dokumentów.

Z uwagi na powyższe brak jest możliwości dokonania oceny działalności podmiotu kontrolowanego w tym zakresie.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Według wyjaśnień zawartych w piśmie z dnia 1 września 2023 r. w kontrolowanym okresie stowarzyszenie prowadziło działalność profilaktyczną i edukacyjną, która polegała na:

- sporządzaniu projektów i opiniowaniu na potrzeby urzędów miast i gmin analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o *bezpieczeństwie ...*;
- akcjach propagujących znajomość udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w wypadkach na wodzie;
- współpracy z Gdynskim Centrum Sportu, zarządzającym wyznaczonym obszarem wodnym w Gdyni (kąpieliska morskie);
- współpracy z Urzędem Miejskim w Helu, bosmanatem Portu Hel, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa oraz Policją przy objęciu nadzorem miejsc niebezpiecznych, w tym miejsca zwyczajowo wykorzystywanego do kąpieli na cyplu Mierzei Helskiej (patrole, w tym wspólnie z Policją od strony plaży i od strony wody).

Podmiot kontrolowany udokumentował jedynie prowadzenie akcji propagujących znajomość udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w wypadkach na wodach, przedstawiając podziękowania: z Centrum Jeździeckiego Sp. z o.o. w Mrzeżynie za przeprowadzenie cyklu szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej; od Fundacji Wspierania Nurków Dive Land za prowadzenie zajęć z profilaktyki prawidłowego zachowania nad wodą oraz pokazów pierwszej pomocy medycznej w ramach dni otwartych Bazy Nurkowej Dive Land w Helu

oraz od sklepu spożywczego Marina za przeprowadzenie Otwartych Warsztatów Udzielania Pierwszej Pomocy i Prawidłowych Zachowań na Wodzie.

Na potwierdzenie prowadzenia pozostałych, wymienionych w ww. piśmie działań WOPR RP nie przedłożyło żadnych dokumentów, tym samym podmiot kontrolowany nie wykazał, by w ramach działalności profilaktycznej i edukacyjnej współpracował z zarządzającym obszarem wodnym (zarządzającymi obszarami wodnymi) oraz z policją przy objęciu nadzorem miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli.

W związku z tym należy uznać, że podmiot kontrolowany w niepełnym zakresie realizował obowiązki związane z prowadzeniem działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za powstanie której odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego. Zaniechanie działań przez podmiot kontrolowany w ww. zakresie mogło przyczynić się do obniżenia poziomu bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, znajdujących się na terenie wykonywania przez niego ratownictwa wodnego.

3. Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w tym rejestru działań ratowniczych.

Podmiot kontrolowany w wyjaśnieniach z dnia 1 września 2023 roku wskazał, że w kontrolowanym okresie prowadził dokumentację działań ratowniczych, i że dokumentacja ta prowadzona była na bieżąco. Niemniej jednak na potwierdzenie powyższego WOPR RP nie przedstawiło żadnej dokumentacji związanej z wykonywaniem w kontrolowanym okresie ratownictwa wodnego. Przedłożono jedynie wzór karty rejestru działań ratowniczych, który zgodny był z wymogami ustawy o bezpieczeństwie w zakresie zbieranych danych, jednak samego rejestru, który stanowiłby potwierdzenie jego prowadzenia nie przedłożono.

Wobec braku wykazania prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych, w tym rejestru działań ratowniczych, negatywnie należy ocenić działalność WOPR RP w zakresie realizacji w kontrolowanym okresie obowiązku określonego w art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy o *bezpieczeństwie*, tj. prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych, w tym rejestru działań ratowniczych, brak jest podstaw do uznania, że WOPR RP w kontrolowanym okresie prowadziło dokumentację działań ratowniczych, w tym rejestr działań ratowniczych.

Brak dokumentacji działań ratowniczych, a także rejestru działań ratowniczych, stanowi **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego.

4. Ujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

W piśmie z dnia 1 września 2023 r. WOPR RP wyjaśniło, że na bieżąco ujawniało zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych. Podejmowane w tym zakresie działania miały polegać na:

- sporządzaniu na potrzeby wójtów, burmistrzów i prezydentów projektów analiz zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o *bezpieczeństwie*;
- przekazywaniu informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o *bezpieczeństwie*

Na potwierdzenie prowadzenia ww. działalności przedstawiono wykaz gmin. Z dokumentu tego nie wynika, co było treścią przekazanych gminom wymienionym na wykazie informacji.

W związku z tym brak jest podstaw do stwierdzenia, że podmiot kontrolowany realizował obowiązek ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Brak realizacji ww. obowiązku należy uznać za **nieprawidłowość**, za powstanie której odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego. Zaniechanie działań przez WOPR RP w ww. zakresie mogło przyczynić się do obniżenia poziomu bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, znajdujących się na terenie działania podmiotu kontrolowanego.

IV. OCENA OGÓLNA, WNIOSKI I ZALECENIA

Ocena podmiotu kontrolowanego została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o *bezpieczeństwie* takich jak: legalność, celowość oraz rzetelność.

Na podstawie ustaleń znajdujących się w niniejszym protokole z kontroli **negatywnie** oceniono:

- 1) posiadanie siedziby w postaci jedynie adresu wynajętego na potrzeby ujawnienia w KRS od firmy świadczącej usługę tzw. wirtualnego biura,
- 2) działalność w zakresie organizowania, kierowania, koordynowania i bezpośredniego prowadzenia działań ratowniczych, w tym:

- sposób organizacji stałych dyżurów w ramach zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego,
 - brak zapewnienia dysponowania kadrą ratowników wodnych w liczbie niezbędnej do zapewnienia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego;
 - nierzetelne dokumentowanie uprawnień ratowników wodnych,
 - brak zapewnienia odpowiedniego sprzętu ratowniczego, środków transportu i łączności;
- 3) brak prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych, w tym rejestru działań ratowniczych;
 - 4) działalność profilaktyczną i edukacyjną w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych;
 - 5) działalność w dziedzinie ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych.

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie..., zobowiązuje się WOPR RP do zrealizowania następujących zaleceń:

- 1) niezwłoczne zorganizowanie dyżurów ratowników wodnych, w sposób zapewniający stałą gotowość do wykonywania ratownictwa wodnego, gwarantującą niezwłoczne udzielanie pomocy osobom poszkodowanym na obszarach wodnych poprzez:
 - zwiększenie liczby ratowników wodnych na dyżurze,
 - ustalenie miejsca pełnienia stałego dyżuru, z którego możliwym będzie niezwłoczne przystąpienie do działań ratowniczych;
 - zapewnienie pełnienia stałych dyżurów w sposób nieprzerwany w ciągu całego roku,
 - określenie zasad planowania stałego dyżuru w taki sposób, by gwarantować pełną dyspozycyjność ratowników wodnych pełniących dyżur i nie dopuszczać do tego, by ratownicy wodni w czasie dyżuru wykonywali inne zajęcia oraz, by zapewnić im prawo do odpoczynku;
 - określenie zasad dokumentowania przebiegu stałych dyżurów ratowników wodnych, w tym określenie zasad potwierdzania obecności na dyżurze przez ratowników wodnych;
- 2) niezwłoczne zapewnienie dysponowania sprzętem ratowniczym, środkami transportu i łączności określonymi w rozporządzeniu w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz

sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne oraz określenie zasad zapewniania ratownikom wodnym pełniącym stały dyżur sprzętu ratowniczego w razie jego awarii;

- 3) zorganizowanie siedziby w miejscowości gdzie faktycznie będą wykonywane zadania związane z kierowaniem działalnością stowarzyszenia w zakresie ratownictwa wodnego oraz gdzie przechowywana będzie dokumentacja związana z tą działalnością;
- 4) określenie zasad prowadzenia ewidencji uprawnień ratowników wodnych i sprawowania nadzoru nad kompletnością i aktualnością dokumentacji potwierdzającej te uprawnienia;
- 5) określenie zasad prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych, w tym rejestru działań ratowniczych;
- 6) rozszerzenie działalności dotyczącej profilaktyki i edukacji w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych, w tym coroczne sporządzanie harmonogramów działań profilaktyczno - edukacyjnych planowanych do zrealizowania w danym roku i rzetelne dokumentowanie prowadzonej działalności w tym zakresie;
- 7) rozszerzenie działalności dotyczącej ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, w tym podjęcie współpracy z Policją i zarządzającymi obszarami wodnymi oraz rzetelne jej dokumentowanie.

V. POUCZENIE

Zgodnie z art. 27 ust. 2-4 ustawy o bezpieczeństwie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą może wnieść do kontrolującego na piśmie umotywowane zastrzeżenia do protokołu kontroli, w tym do sformułowanych wniosków i zaleceń, lub podpisuje protokół kontroli.

Zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący może uznać za zasadne, zmieniając lub uzupełniając protokół kontroli, albo uznać je za niezasadne i przekazać stanowisko podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą. Zastrzeżenia wniesione po terminie, przez osobę nieuprawnioną lub bez zachowania formy pisemnej pozostawia się bez rozpatrzenia.

W przypadku uznania zasadności zastrzeżeń zmieniony lub uzupełniony protokół kontroli zostaje przekazany ponownie do podpisania podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą.

W myśl art. 28 ust. 1 i 2 ww. ustawy podmiotowi objętemu kontrolą przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu kontroli i złożenia kontrolującemu,

w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania, pisemnego wyjaśnienia przyczyn odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie wstrzymuje realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

* * *

Z kontroli sporządzono protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. Nr 1 – Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Rzeczypospolitej Polskiej,
ul. Mazowiecka 11/49, 00 – 052 Warszawa

Egz. Nr 2 – a/a

.....
członek zespołu – Marcin Pańtak

.....
pieczęć i podpis
kierownika podmiotu kontrolowanego

.....
członek zespołu – Gabriela
Andrzejewska

.....
członek zespołu – Anna Lis

Zapoznałem się

.....